

LIVET

I DANDERYDS FÖRSAMLING

Ibland har jag här funderat på vad som skulle hända om kyrkan skulle stänga under tre månader i hela Sverige?

Ofta tar man kyrkan för självklar. En del menar att allt färre går i kyrkan på söndagarna. Då kan det vara en hisnande tanke att drygt 58 000 personer deltog i någon form av gudstjänst under 2012 i Danderyd. Och att det kom nästan lika många människor till begravn

ingarna (12 631), som till söndagsgudstjänsten klockan elva (13 341). De människor vi möter på begravingar, dop och vigslar kommer kanske inte så ofta till kyrkan och just därför kan mötet bli avgörande i deras liv. Vi gör alltid vårt yttersta för att genomföra alla kyrkliga handlingar på ett genomtänkt sätt.

Verksamheten i Danderyds församling är bred och handlar om så mycket mer än om gudstjänsten på söndagen – även om den är nog så viktig. Vi möter Danderydsbor i enskilda samtal, i den sociala verksamheten, vid hembesök, i våra förskolor, i ungdomsverksamheten, i körerna, vid utställningar i Församlingens Hus, på kyrkogårdarna, vid nattvandringar, på Danderyds sjukhus, vid konserter och i Andrum.

Svenska kyrkans ledord är närvaro, öppenhet och hopp.

Vi är närvarande när människor behöver hjälp och stöd och kyrkan är öppen för alla. Här är alla välkomna med sina frågor, sitt sökande och undrande. Kyrkans budskap förmedlar hopp, det finns förlåtelse, och Gud finns som ett erbjudande livet igenom – om vi kan ta det till oss.

Det är unikt att det finns en organisation som Svenska kyrkan som följer människan genom hela livet, och jag är tacksam att få vara del av det. Alla generationer samlas här under samma tak. Allt bygger på tron på medmänsklighet.

Att leda Danderyds församling är väldigt stimulerande. Här finns så mycket kreativitet inom olika områden. Dessutom finns ett bra samarbete med Danderyds föreningsliv, offentlig sektor och näringsliv. Jag är stolt över vår hängivna personal och våra duktiga volontärer som gör ett fantastisk fint arbete.

Möt oss här!

*Staffan Hellgren
Kyrkoherde och kontraktsprost*

LIVET I DANDERYD NR 3 2013

Redaktion

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se

Christina Högberg, informatör
christina.hogberg@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se

Design&produktion

Lind Lewin kommunikation
anna@lindlewin.se

Skribenter

Mia Sjöström

Mönster

Lotta Kühllhorn

Fotograf

Elliot Elliot

Tryckeri

Stockholms Läns Grafiska AB, Danderyd

Svenska kyrkan

DANDERYDS FÖRSAMLING

Växel: tel 08-568 957 00.

**Bokning av dop, vigsel,
begravning och kyrkor:**
Tel 08-568 957 10.

Bokning av församlingsgårdar:
Tel 08-568 957 35.

Kyrkoherde/kontraktsprost
08-568 957 01.

Informatör
08-568 957 08.

Församlingens hus

Angantyrvägen 39, 182 54 Djursholm.
Adress: Box 2021, 182 02 Danderyd
Fax: 08-568 957 28.

www.danderydsforsamling.se

I VÅR FÖRSAMLING

En vecka i prästens liv

För Johanna Keck är arbetsveckan full av samtal och möten med människor. Utan mobil och almanacka skulle hon inte klara sig. Och inte utan Gud heller. – För mig är det viktigt att vi gör det här tillsammans Gud och jag, säger hon.

KLOCKAN NÄRMAR SIG två på tisdagsmiddagen. Prästen Johanna Keck äter en macka i bilen på väg till ett vigselamtal i stan. Begravningsamtalen hon precis lämnat behövde tid. Mycket tid.

– Jag hade för lite luft i schemat idag så jag tog även min lunchtid till samtalet. Det var helt enkelt inte läge att lämna dem tidigare och vi har även bokat in en ny tid.

Människors sorg och glädje är svårt att schemalägga. Ändå är tydliga ramar viktigt för att samtalet och mötet med en medmänniska ska bli bra. Som präst möter Johanna Keck människor för olika sorters samtal.

– Jag kan ha vigselamtal, dopsamtal, begravningsamtal, själavårdssamtal eller livscoachningssamtal, berättar Johanna Keck som även är utbildad livscoach.

Dagen innan blev hon även färdig med en grundutbildning i psykoterapi. Två års studier som hon klarat av vid sidan av sitt arbete firades med en avslutningsmiddag

tillsammans med kurskamraterna.

– Vår målgrupp i Danderyds församling är stor och människor behöver olika slags samtal under olika perioder av livet. Vår kyrkoherde uppmanar vidareutbildning, säger Johanna Keck och understryker att en präst inte är en terapeut.

– I själavården är jag en närvarande medmänniska. Samtalet kan handla om hur personen ska gå vidare i sitt liv, både kring Gud och det privata. Man behöver inte komma till prästen och bara tänka på Gud – vi är del av en hel skapelse. Kanske går personen igenom en skilsmässa eller bara vill fundera över sitt liv, hur det kommer sig att det är så här.

Om hon har ett livscoachningssamtal styr hon mer och jobbar med målbilder tillsammans med den hon möter. Under ett vigselamtal pratar hon om relationen med paret.

– Vad gör att deras relation håller? Hur

kan de vårda den? Vad behöver de vara extra rädda om? Paret säger ofta "vad bra att vi pratar om det här" för det är inte alltid de har gett sig tid att göra det tidigare, säger Johanna Keck.

– Jag får också möjlighet att lyfta fram att Gud – som är kärlekens källa – är med dem i detta stora att skapa en kärleksfull relation och hålla den levande. Det finns ytterligare en dimension i livet.

Är det ett dopsamtal åker hon gärna hem till familjen.

– Det ska inte vara svårt att träffa oss präster. Vi brukar prata om hur dopet går till och jag frågar hur de mår, om allt har gått bra, lyssnar och bekräftar dem. Gud vill att vi ska ha omsorg om varandra.

Onsdag morgon. Johanna Keck har kommit in tidigt till Församlingens Hus för att hinna skriva ut papper innan personalen har gemensam onsdagsmessa. Hon svarar snabbt på några mejl, pekfingerarna

**Möter 500 människor
på en vecka**

Under en vecka möter prästen Johanna Keck människor i många olika sammanhang.

Ett själavårdssamtal med en sökande medmänniska, en vigsel med 120 gäster, ett personalmöte med 40 medarbetare.

Söndagens gudstjänst står för cirka 10 procent av de människor hon träffar under en vecka.

hoppas över tangenterna, innan hon kör till Sätträängskyrkan för mässan och den medarbetarsamling som hela personalstyrkan har tillsammans en gång i månaden. Som assisterande kyrkoherde är det hon som bland annat håller i schemalagningen av präster till gudstjänster, dop, vigslar och begravingar som genomförs i församlingen.

– Det är en viktig dag då alla träffas och kan ge varandra stöd i vårt arbete. Vi är ju ute och far så mycket.

Johanna Keck tillbringar mycket tid i bilen på väg mellan sina olika uppdrag och samtal.

– Jag andas. Ber. Har samtal på telefon. På morgonen, på vägen till jobbet, kan jag lyssna på ljudböcker. Nästa vecka ska jag fira 20-årsjubileum som präst, så de senaste dagarna har jag funderat mycket över hur jag utvecklats som präst under de här åren. Jag har nog ett större lugn nu, även om att sitta still fortfarande inte är jag, säger hon och ler.

På eftermiddagen har Johanna Keck en begraving. Den är stor, med många anhöriga och vänner. Några av dem har Johanna träffat tidigare, under ett begravingssamtal.

– Jag brukar be de anhöriga att berätta, och gärna visa foton, så att jag kan göra mig en bild av den avlidne. Men det är en bild av många, vilket är viktigt att komma ihåg. Min uppgift på begravingen är att ge rum för sorg och saknad – och tacksamhet över allt man fått dela tillsammans. Men också att visa på det kristna hoppet in i evigheten.

Innan begravingen går hon alltid fram till kistan i kyrkan, innan alla kommer, och pratar med den som har dött. Så gör hon också idag.

– Jag vill hedra och tacka den som dött och känna att Gud är med, att Gud och jag gör den här begravingen tillsammans, förklarar Johanna Keck.

Vad är det svåraste med att vara präst?

– När man känner att man inte räcker till. Kan jag hjälpa? Har jag kunskap och mod? Är det mig de ska till eller kommer jag kunna hjälpa dem till rätt person? Då kan jag gå in till en kollega och säga ”jag behöver en kram just nu, jag har haft det tungt”. Mer kan jag inte säga, men det räcker, alla vet ju om tystnadsplikten.

Det bästa?

– Mångfalden. Alla fantastiska människor jag får träffa. När människor träffar en präst är det ofta ganska avskalat, det är livet här och nu och samtalen handlar om viktiga saker.

Tillbaka i sitt arbetsrum efter begravingen packar Johanna Keck ihop. Datorn är med i väskan. Det har blivit dags att åka hem till familjen. Lite tidigare idag, vilket är ovanligt. Särskilt under april och maj, liksom under november och december, är det intensivt att vara präst och lätt att arbetsdagarna blir för långa.

Imorgon är en annan dag. En torsdag. Då ska hon börja dagen med kyrksamling med barnen på församlingens förskola i Djursholm.

– Det jag vill att barnen ska bära med sig i livet är att Gud alltid är med dem och älskar dem precis som de är.

JOHANNAS ALMANACKA:

Måndag

09.00 Ledningsgrupp. Titta på lönekartläggning. Är assisterande kyrkoherde. (8 personer)

10.00 Ringa samtal, boka tider.

11.00Handledning för min psykoterapiutbildning. (4 pers.)

12.00–17.00 Psykoterapiutbildning. Sista gången! Två års utbildning klar. (18 pers.)

18.00 Avslutningsmiddag psykoterapiutbildningen. (18 pers.)

Tisdag

08.30 Egen handledning för mitt arbete som präst.

11.00–13.30 Begravingssamtal. (4 pers.)

14.00 Vigselamtal i stan. (2 pers.)

16.00 Självavårdssamtal i Församlingens Hus. (1 pers.)

Onsdag

07.30 Skriva ut papper i Församlingens Hus.

08.30 Morgonmessa i Sätträängskyrkan för personalgruppen. (20 pers.)

09.00–11.00 Medarbetarsamling för hela personalen. (40 pers.)

13.00 Begraving i Altorps kapell. (100 pers.)

Torsdag

09.00–10.30 Kyrksamling med förskolebarn i Kyrkans förskola i Djursholm. (40 pers.)

11.00 Coachningssamtal i Församlingens Hus. (1 pers.)

13.00 Dopsamtal, hembesök. (3 pers.)

14.30 Planering av retreat i Sätträ. (2 pers.)

16.00 Självavårdssamtal, hembesök. (1 pers.)

Fredag Ledig dag! Jobbade dock fyra timmar med samtal per telefon.

Lördag (ledig varannan helg, jobbar varannan helg)

11.00 Dop i Danderyds kyrka. (60 pers.)

12.00 Förberedelsetid på arbetsrummet i Församlingens Hus.

14.00 Dop i Sätträängskyrkan. (50 pers.)

16.00 Vigsling i Djursholms kapell. (120 pers.)

Söndag

08.30 Förberedelser hemma inför gudstjänsten.

10.00 Samling med personal i Danderyds kyrka inför gudstjänsten.

11.00 Gudstjänst med kyrkkaffe. (50 pers.)

14.00 Dop i Danderyds kyrka. (45 pers.)

15.30 Dop i Danderyds kyrka. (20 pers.)

Från hjärta till hjärta >

– Det är något speciellt med den mänskliga rösten. Det är genom den som varje individ uttrycker sig och vårt öra är speciellt känsligt för människorösten, säger Rikard Karlsson som är musiker i Danderyds församling.

– Rösten är dessutom det första musikinstrumentet som människan hade tillgång till. I jämförelse är fiolen en ny uppfinning. När den kom för omkring 500 år sedan hade många av de stora körverken redan skrivits.

Körverken är oftast skrivna på andra språk än svenska och Rikard Karlsson vill alltid veta vad texterna betyder.

– Jag gillar språk och har läst engelska

och franska och även lärt mig tyska, italienska och en del latin, säger han och tipsar om att det finns översättningssidor på nätet som klarar latin.

Rikard Karlssons eget liv inom musiken började med en blockflöjt när han var sex år och följdes sedan av tvärflöjt, piano, orkester och kör i en musikgrundskola i Mölndal. Som vuxen studerade han vid musikhögskolan i Malmö och sedan Stockholm. Idag är hans stora passion att leda körer.

– För att kunna göra musik tillsammans måste man mötas. Det mänskliga mötet är inbyggt när man sjunger i kör. Där möter vi varandra, musiken och oss själva. När vi sedan uppträder för publik finns ett möte också där. Ett möte från hjärta till hjärta när det är som bäst. Det är kärnan, anledningen till varför vi håller på.

Kan alla människor sjunga?

– Absolut! Men alla sjunger på sitt sätt. Det finns en sådan fantastisk uttryckskraft i rösten, den önskar jag att alla kan hitta.

Rikard Karlsson ansvarar för vuxensidan inom körmusiken och leder Danderyds Kyrkokör och Danderyds Vokalensemble, som är två av församlingens totalt åtta körer. Kyrkokören består till stor del av människor över 60 år, som sjungit i kör hela

livet. I vokalensemblen, som Rikard Karlsson startade när han kom till församlingen, är medlemmarna yngre.

– Vi gör en ganska avancerad repertoar med utmanande saker, säger han och berättar om samarbeten med Gävle symfoniorkester och Kungliga Musikhögskolan.

– Och vi har vunnit pris i Estland!

Inför en konsert känner han sig lugn, mycket för att skapa en trygghet för de körmedlemmar han ska leda.

– Men man ska bli lite nervös för att kunna tända till så att det blir något bra.

Under en arbetsvecka, Rikard Karlsson är i tjänst söndag till torsdag, har han repetitioner med körerna och spelar orgel på begravningar eller gudstjänster och leder ibland konserter.

– Mycket av mitt arbete handlar om förberedelser och om att öva.

Inför varje gudstjänst har han och prästen en dialog om hur de ska gestalta söndagens tema i ord och musik.

– Vi hoppas att ordet och tonen ska komplettera varandra. Musiken i sig kommunicerar med oss på ett särskilt sätt, men när musiken verkar i ett sammanhang kan den betyda än mer. När det finns ord som har en mening att bryta ljudet mot.

Välkommen till Danderyds församlings körer.

Församlingen har närmare 200 körsångare i åtta körer för olika åldrar. Körerna sjunger i gudstjänster och vid konserter.

Körerna heter: Minikören (barn 5–7 år), Diskantkören (från 8 år), Enebykyrkans kör, Danderyds kyrkas Kammarkör, Kapellkören (Djursholm), Danderyds Kyrkokör, Petruskören och Danderyds Vokalensemble.

Mer information om körerna och kontaktpersoner finns på www.danderydsforsamling.se

Musikverksamhet:

Välkommen till våra kyrkor för att lyssna! Se vår hemsida och annonsering för datum och händelser såsom gudstjänster, konserter, oratorier, körkonserter, kammarmusik, sommarmusik, musikmeditation, lunchkonsert med soppa med mera.

Dessutom finns babyrytmik och musiklekis för de allra minsta.

TEXT MIA SJÖSTRÖM
FOTO ELLIOT ELLIOT

Man kan vara sig själv, en oas,
gemenskap, sköna kompisar, ett lugn.
Så beskrivs torsdagskvällarna i
Petruskyrkan av ungdomarna som går dit.

Torsdagar i Petruskyrkan >

➔ DÖRREN TILL PETRUSKYRKAN

står öppen. Ett stilla regn faller i den ljusa kvällen. Fåglar kvittrar. Några ungdomar släntrar in i kyrkan, kramar om dem som redan har kommit och slår sig ner runt altarbordet som står mitt i rummet. Någon kollar mobilen, någon annan delar ut en psalmbok för unga och ett gäng skrattar åt ett skämt. Rummet stillnar till kyrkklockornas klang och ungdomsprästen Sara Helligren hälsar alla välkomna. Mässan har börjat. En växelverkan mellan ord, sång, musik, tystnad och eftertanke.

– Gud finns i var och en av oss och vi kan se Gud i varandra – och i oss själva, säger hon under sin predikan.

När nattvarden delats ut sprider ungdomarna ut sig i kyrkan för en egen stund i stillhet. En kille sätter sig på golvet vid fönstret framme vid altaret, några tändar var sitt ljus och en tjej blir kvar på sin stol, kryper in i sin munkjacka och täcker ansiktet med händerna.

– Jag känner en tillhörighet här. Det är en skön stämning med gemenskap och värme. Och det är en avkoppling från skolan, säger Nike Müller-Brunotte, 18, efter mässan.

Victor Källén och Johan Larsson är båda 17 år. De konfirmerades för två år sedan. Nu har de precis gått kyrkans ledarutbildning för att bli ungdomsledare för konfirmander.

– Här känner jag mig fri och kan vara mig själv, säger Victor Källén.

Han och Johan började komma till ungdomskvällarna efter sin egen konfirmation för att träffa nya kompisar och umgås.

– Första gången vi kom hit var det lite scary, då kände vi två bara varandra. Men

alla var jättetrevliga, säger Victor som uppskattar att den som vill kan prata ut med prästerna om vad som helst.

– Och här kan man slappna av, vara med kompisar och tänka på annat, säger Johan Larsson som kommer varje torsdag.

För Elsa Blomqvist, 26, är ungdomskvällarna ”en oas”.

– På mässan samlar jag energi och får ett lugn från en annars stressad vecka, säger hon och berättar att vägen in i kyrkan tog sin tid.

Som fjortonåring ville hon gärna åka på konfirmationsläger – för hon hade hört att det var så kul – men hon ville först inte konfirmeras.

– Gemenskapen på konfirmationslägret gjorde att jag började gå hit till ungdomskvällarna. Det här blev ett andningshål ifrån ett väldigt inrutat liv med stall och skola och här träffade jag människor jag aldrig hade träffat annars. Men det tog två år innan jag kände ”Jag tror på Gud”, säger Elsa som idag är aktiv i församlingen både som kyrkvård och som förtroendevald.

Tvärs över gården är det dags för fika och soffhäng. Stillheten byts mot skratt och prat. Laddade med smörgåsar och hembakade bullar är det dags för musiktävling. Församlingspedagogen Simon Liljecrantz förklarar reglerna efter att ha värmt upp alla med sånger som börjar på en viss bokstav.

– Titel och artist vill jag ha och extrapoläng till den som vet vad bokstäverna ni fick förut bildade för ord, säger Simon som smugit in sitt eget namn i tävlingen.

Till ungdomskvällarna i Petruskyrkan är alla under 30 år välkomna.

– Här kan man bara vara. Man behöver inte prestera eller göra något för att få vara med, säger ungdomsprästen Magnus Ludvigson.

– Vi fikar och gör olika aktiviteter tillsammans och här är alltid en avslappnad stämning. Här finns inga krav på att vara hipp och cool, berättar Olof Bergendal, 25, som är ordförande i SKUDA – Svenska kyrkans unga i Danderyd.

Gemenskapen, vännerna och att få vara sig själv är något som alla ungdomarna tar upp när de beskriver varför de kommer hit torsdag efter torsdag.

– Här kan jag vara den jag vill vara. Här finns ingen som dömer mig – och här dömer jag inte mig själv. Dessutom finns här plats för alla känslor, man får vara glad, ledsen och arg. Allt är okej, förklarar Josefine Lehander, 24 år ♦

Vill du också vara med?

Torsdagar 19.00–21.30 träffas 40-tal ungdomar i Petruskyrkan. Det är en mötesplats för dig som vill träffa vänner i kyrkan eller är nyfiken på kyrkan. Här kan du diskutera livet, tron, leka, spela musik eller ha drama. Varje gång bjuds det på fika. Tid: Varje torsdag 19.00–21.30 (utom skollov).

Plats: Petruskyrkan, Kyrkvägen 27 i Stocksund.

Kontakta församlingspedagog: 08-568 957 43, 070-225 02 42.

Vill du konfirmeras?

Läs allt om konfirmationen på www.konfirmandidanderyd.se

Föredrag i höst

**Existentiell hälsa –
en möjlighet att må bra
22 september 12.30
i Församlingens Hus.**

Cecilia Melder, T D i religions-psykologi, präst, forskare i existentiell folkhälsa vid Uppsala universitet och lektor, Teologiska högskolan i Stockholm. Disputerade 2011 med avhandlingen *Vilsenhetens epidemiologi*.

Uställningar i Församlingens Hus

"Det goda livet"

Vernissage 22/9 15.00–18.00.

Du som fotograferar eller målar – välkommen att delta i höstens utställning 22/9–4/11. Anmälan senast 6 september till rut.niska.safstrom@svenskakyrkan.se.

Prinsessan Estelles bönbok

Petra Szabo från Danderyd har illustrerat prinsessan Estelles bönbok som kom ut i våras. 10/11 2013 – 12/1 2014 visar vi ett urval av hennes illustrationer.

Kulturbiennal

Danderyds församling deltar i samarbetet kring kulturbiennalen i kommunen under helgerna 6-8/9 och 13-15/9.

Danderyds kyrka

Lördag 7/9 11.00

Guidad visning

med Astrid Roos Ydell.

Söndag 8/9 11.00

Högmässogudstjänst

med kyrkkaffe.

cirka 12.30 Guidad visning

med Astrid Roos Ydell.

Församlingens Hus

Konstutställning med Christer Holmberg, Cindy Kosakowski, Elisabeth Setterberg och Elisa Martina Wadsten 7/9-15/9.

Kyrkan i Enebyberg

Söndag 8/9 11.00

Gudstjänst med nattvard.

Enebykyrkans kör framför Folkmusikmässan "I välsignan och fröjd" av Alf Hambe och Hans Kennemark. Arne Wikström, Christina Molin och Eva Wedin leder gudstjänsten.

Djursholms kapell

Söndag 15/9 11.00

Gudstjänst med Caroline

Krook och Kapellkören.

13.00 Ingrid och Ingemar von Heijne berättar om Natanael Beskow samt Alice Tegnér. Kapellet är öppet 12.00 – 16.00.

Förklädd Gud

av Lars-Erik Larsson

Mer än hundra körsångare och stor orkester. Ingvar Kjellson, recitation. Söndag 15/9 14.00 Danderyds gymnasiums aula. Inträde: 50 kr, fri entré under 25 år och studerande.

Läs mer på

www.kulturbiennalen.se

Drop-in-dop och vigsel 12 oktober

I våras döptes nio barn, unga och vuxna vid drop-in-dop. Nu erbjuder vi även drop-in-vigsel.

Lördagen den 12 oktober

11.00-15.00 bjuder Danderyds församling in till drop-in-dop och drop-in-vigsel.

Välj mellan Danderyds kyrka, Lilla kapellet, andaktsrummet i Församlingens Hus eller ute om vädret tillåter.

Man behöver inte boka tid. Det är bara att komma till Församlingens Hus, där det finns präster och musiker som hjälper till att skapa en personlig ritual tillsammans med er.

Efter dopet/vigseln bjuder församlingen på kaffe. Självklart är även faddrar, vänner, vittnen och familj välkomna att dela glädjen, men det går lika bra att komma på egen hand. Själva dopet är helt kostnadsfritt.

Inför vigsel måste brudparet ta med hindersprövning som kan ordnas någon vecka innan hos Skatteverket.

Mer information på

www.danderydsforsamling.se.

Frågor? Kontakta prästen

Johanna Keck, 08-568 957 20,

johanna.keck@svenskakyrkan.se

Gudstjänster och konserter

TEMAMÄSSOR MED MIDDAG I SÄTRAÄNGSKYRKAN

Lördag 28 september 15.00
Husdjursgudstjänst
Åsa Mellqvist,
AnneLi Amilon.

Söndag 20 oktober 16.00
Temamässa (se hemsidan)
AnneLi Amilon.

Söndag 17 november 16.00
Temamässa (se hemsidan)
Staffan Hellgren.

Söndag 8 december 16.00
Temamässa (se hemsidan)
Staffan Hellgren.

GUDSTJÄNSTER I ALLHELGONATID

Alla Helgons dag
Lördag 2 november
Danderyds kyrka
11.00 Högmässogudstjänst,
Stefan Bendtz.
16.00 Minnesgudstjänst.
Requiem av Charles Gounod,
Lacra von Schedvin, Danderyds
vokalensemble. Solist: Karin
Andersson.

Djursholms kapell
11.00 Gudstjänst,
Lacra von Schedvin.

Altorps kapell
Minnesgudstjänst
16.00 Stefan Bendtz, Erik Rodell,
oboe, Erik Wadman, orgel.

Enebykyrkan
11.00 Minnesgudstjänst,
Staffan Hellgren.

Alla själers dag
Söndag 3 november
Danderyds kyrka
11.00 Högmässa,
Staffan Hellgren.

Enebykyrkan
11.00 Gudstjänst med nattvard,
Christina Molin.

ÖPPET HUS
Lördag 2 november
12.00-16.00
Välkommen att fika och träffa
kyrkogårdens och församlingens
medarbetare i Församlingens
Hus och på Djursholms
begravningsplats i Altorp.

Lördag 2 november
9.00-19.00
är Danderyds kyrka öppen
för ljusständning.

Söndag 3 november
9.00-16.00
är Danderyds kyrka öppen för
ljusständning.

KONSERTER

Söndag 15 september 14.00
Danderyds gymnasiums
aula
Förklädd Gud

Mer än hundra körsångare
framför tillsammans med stor
orkester Lars-Erik Larssons
Förklädd Gud. Kulturskolans
kammarorkester och
Danderyds Kammarorkester.
Solister: Agnes Auer, sopran,
Oskar Johansson, baryton.
Recitation: Ingvar Kjellson.
Dirigent: Rikard Karlsson.
Denna konsert är Svenska
kyrkans projekt inom ramen för
Danderyds Kulturbiennial 2013.
Inträde: 50 kr, studerande och
under 25 år fritt.
Förköp bl a i samband med
förtidsröstning.

Medverkande körer:
Danderyds gymnasiums kör,
Danderyds kyrkas Kammarkör,
Danderyds Kyrkokör, Danderyds
Sångensemble, Danderyds
Vokalensemble, Danderyds-
kören, Petruskören.

Tisdag 24 september 12.00
Danderyds kyrka
Lunchmusik med soppa
Treitlerkvartetten: Oscar
Treitler och Caroline Walde-
marsson Treitler, violin, Jonna
Inge, viola samt Emma Beskow,
cello. 40 kr inklusive soppa
i Församlingens Hus.

Tisdag 15 oktober 12.00
Danderyds kyrka
Lunchmusik med soppa
Anders Ölund, orgel.
40 kr inklusive soppa
i Församlingens Hus.

Lördag 2 november 16.00
Danderyds kyrka
Minnesgudstjänst
Requiem av Charles Gounod
Minnesgudstjänst på Allhelgona-
dagen med Danderyds Kyrkokör.
Karin Andersson, solist, Anders
Ölund, organist, Rikard
Karlsson, dirigent.
Gounods Requiem kom till efter
att hans barnbarn tragiskt gått
bort. Allt är melodiöst, transpa-
rent och stilla i denna komposi-
tion fylld av tröst och ljus.

Söndag 10 november 16.00
Danderyds kyrka
Brahms Requiem
Danderyds Vokalensemble.
Karin Andersson, sopran, Oskar
Johansson, baryton, Henrik
Berg, piano, Rikard Karlsson,
dirigent.
I denna version kommer
pianisten Brahms fantastiska
körsats fram i ljuset och det blir
tydligt vilken mästare Brahms
var att skriva för kör. Danderyds
Vokalensemble firar femårsjubi-
leum med en rad konserter
under säsongen 2013/2014.

Tisdag 12 november 12.00
Danderyds kyrka
Lunchmusik med soppa
Per Gross, blockflöjt och Anders
Ölund, orgel. 40 kr inklusive
soppa i Församlingens Hus.

**ÖVRIGA
GUDSTJÄNSTER**
annonseras i
i DN och SvD
PÅ FREDAGAR
www.svenska kyrkan.
se/danderyd

Välkommen

BARN

Kyrkans förskola, 1–5 år

finns i Djursholms församlingsgård, vid Petruskyrkan i Stocksund och i Träffpunkten vid Eneby torg. Maxtaxa gäller. Välkommen att ringa förskolechef Ebba Zenö, 08-568 957 02. Anmälan till www.danderyd24.se

Spädbarnsmassage

Ålder: 2–6 månader.
Max åtta barn/kurs.
Grupp 1:
18/9, 25/9, 2/10, 9/10, 16/10.
Grupp 2:
23/10, 30/10, 6/11, 13/11, 20/11.
Tid: 11.00–12.30.
Plats: Andrum, Mörby centrum.
Kostnad: 200 kr för 5 träffar à 1,5 tim.
Ledare/anmälan: Susanne Kindwall, 070-483 62 60.

Barnpsalmsång med lunch

Onsdagarna 18/9, 2/10, 16/10, 6/11, 20/11 och 11/12, 11.00 i Danderyds kyrka. 50 kr/gång. Anmälan: Annsofi Silander, 073-984 39 75.

Barnrytmik och musiklekis

0-6 år. Tid och plats hittar du på hemsidan.

UNGDOM

Aupair meeting

Djursholms församlingsgård. International group. A place where you can get to know other aupairs, learn from each other, have a coffee and a laugh... Wednesdays 7 pm. Start 4/9. Contact: Marianne Wilöf, 070-529 69 22.

Konfirmation i Svenska kyrkan

Född 1999? Under 2013–2014 är det din tur att vara konfirmand. Kontakt: Simon Liljecrantz, 08-568 957 43. www.konfirmandidanderyd.se

Svenska Kyrkans Unga

Petruskyrkan i Stocksund är mötesplatsen för unga i Danderyd efter konfirmationen. Svenska Kyrkans Unga träffas varje torsdag utom under skollov. Alla är välkomna! Ungdomsmässa 19.00. Kontakt: Simon Liljecrantz, 08-568 957 43.

VUXNA

Samtalsgrupp

Vi samtalar om tro och tvivel och om att leva som kristen. Tisdagar 27/8, 24/9, 22/10, 19/11. 19.00 – 21.00 i Vagnslidret, Sätträängskyrkan. Kontakt: Lennart Rapp, 08-644 48 72.

Leva vidare-grupper

Du som har drabbats av sorg är välkommen att delta i en *Leva vidare-grupp* där du kan dela tankar och känslor med andra. Kontakt: Catharina Björnstedt, 08-568 957 29.

Lovsång- och bönegrupp

Tisdagarna 10/9, 8/10, 5/11, 3/12 19.30 i Vagnslidret, Sätträängskyrkan. Kontakt: Lennart Rapp, 08-644 48 72.

Män emellan

Samtalsgrupp för män i rosa rummet bredvid Sätträ prästgård. Lördagar 10.00, 17/8, 7/9, 28/9, 19/10, 9/11, 30/11. Kontakt: Johan Olsson, 070-249 00 75.

Seniorgymnastik

Enebykyrkan.
Måndagar 10.00–11.00.
Ledare: Britt Hellberg.
Avgift: 200 kr/termin.
Kontakt: diakon Inessa Rejer, 08-568 957 21. Start: 16/9.

Seniorgymnastik

Djursholms församlingsgård.
Onsdagar 10.00–11.00.
Start: 11/9.
Ledare: Heléne Tamm.
Terminsavgift: 200 kr.
Kontakt: diakon Inessa Rejer, 08-568 957 21.

Seniorqigong

Enebykyrkan.
Tisdagar 10.00–11.00.
Ledare: Ros Marie Sandahl.
Terminsavgift: 200 kr.
Kontakt: diakon Inessa Rejer, 08-568 957 21. Start 17/9.

TRÄFFPUNKTER

Andrum

Danderyds församlingslokal i Mörby centrum, plan 5. Delta i gruppverksamhet eller öppen verksamhet. Kontakt: diakon Inga Nilsson, 08-568 957 00.

Öppet Hus

Måndag och tisdag 12.00–16.00. Start: 26/8.

Lunchandakt

Måndag 12.00–12.20. Start: 26/8.

Veckomässa

Tisdag 12.00–12.20. Start: 27/8.

Frukost i gemenskap

Fredag 9.00–10.00. Start: 30/8.

Spädbarnsmassage

Se under rubriken Barn i första spalten.

Barnrytmik 0–4 år

Anmälan Annsofi Silander 0739-84 39 75.

Livsglädje tillsammans

Programträffar i Enebykyrkan 24/9, 29/10, 26/11, 10/12, 14.00. Kontakt: Inessa Rejer, 08-568 957 21, Ragnar Karlsson 08-510 501 73.

Kyrkbänken

i Mörby Centrum

Bänken står utanför Apoteket. Onsdagar 15.00–17.00 finns personal för samtal.

Afternoon tea

Musik, underhållning eller föredrag samt kaffe/te och andakt. Onsdagar 14.00–15.30. Start: 18/9.

Restaurangen, Kevinge Vårdshus, Edviksvägen 1A. Kontakt: Catharina Björnstedt, 08-568 957 29.

Djursholms kyrkliga arbetskreter

Träffas på måndagar 12.00 i Djursholms församlingsgård. Kontakta Ulrica Aspenberg 08-753 11 99.

Idala Träffen

Fredagarna 30/8, 27/9, 25/10, 29/11, 13.00–14.30, på Idalagården i Stocksunds centrum. Musik, kaffe och samtal. Träffen inleds med andakt.

Musiklyssning

Tisdagar ojämna veckor 13.00–14.30 på Idalagården. 10/9, 24/9, 8/10, 22/10, 5/11, 19/11, 3/12.

Kurser

Ikonmålning

Lär dig måla ikoner.
Start: 2 oktober 18.00–21.00.
Kostnad: 1800 kr för 10 gånger
exklusive material.
Anmälan till ledare Pyret
Sellberg, 08-755 23 35.

Liv i balans

Varje människa kan någon gång
i livet uppleva en känsla av
obalans i sin tillvaro. Kan
Bibelns värdegrundande texter
väcka nya tankegångar och
bidra till nya handlingsmönster
som balanserar våra liv?

Välkommen att delta i en
samtalsserie om sju tillfällen
med olika teman: Tiden, Mina
Livsrum, Arbete och vila,
Ekonomi och ekologi, Relatio-
ner samt Det medvetna valet.
Torsdagar 18.30-20.30, 12/9, 26/9,
3/10, 17/10, 31/10, 14/11, 28/11
i Enebykyrkan. Enkel måltid
till självkostnadspris serveras
från 18.00.

Anmälan: Senast 30 augusti
till diakon Inessa Rejer,
08- 568 957 21 eller
inessa.rejer@svenskakyrkan.se

Dansa med universum

Cirkeldans för kropp och själ
som ett sätt att få kontakt med
sitt inre centrum. Man behöver
inte ha någon erfarenhet av att
dansa. Dansledare är Anette
Jansson och Anneli Amilon,
präst och författare till boken
”Dansa med universum”.
Måndagar 18.30–20.00, 23/9,
7/10, 21/10, 4/11 och 18/11 i
Danderyds kyrka. Kostnad 400 kr.
Anmälan: anneli.amilon@
svenskakyrkan.se.

The Circle of Life

Retreater med mandalamål-
ning, cirkeldans och metod-
övningar. Mandalamålning
betyder ”helig cirkel”. Den kan
göras enbart för glädjen och
för att komma i närmare
kontakt med sin inre kärna,
sitt centrum.

Vi tänker oss gärna livet som en
linjär rörelse. Att tänka sitt liv
som en cirkelrörelse ger ett helt
annat perspektiv. Välkommen
till retreatdagar: Församlingens
Hus 26/10 och 23/11, 9.30–17.00,
samt i Danderyds kyrka och
Församlingens Hus, 22/12 16.00.
Kursavgift: 450 kr för tre
tillfällen, kursmaterial och
sopplunch. Anmälan till
Anneli Amilon, präst,
anneli.amilon@svenskakyrkan.se

Andlig vägledning

Ignatiansk andlig vägledning,
där vi arbetar utifrån bibel-
texter och övningar inspirerade
av jesuiten Ignatius av Loyola
(1491–1556).
Tisdagar 19.00, 17/9, 1/10, 15/10,
29/10, 12/11, 26/11 och 10/12
i gårdskapellet vid Sätra
prästgård. Ledare är Laca von
Schedvin och Berit Nordmark.
Anmälan till Laca von
Schedvin, 08-568 957 18.

Bibeln, livet & relationerna

Samtal om livet utifrån
Bibelns texter. Andrum, Mörby
centrum. Onsdagarna 18/9, 2/10,
16/10, 30/10, 13/11, 27/11, 11/12
14.00–15.30.
Ledare/anmälan:
Laca von Schedvin,
08-568 957 18.

Gudstjänsterna i livet

Gudstjänst – för olika tider och olika behov

Under en gudstjänst kan du vara ifred med dig själv och med Gud, samtidigt som du kan dela en gemenskap med dem som deltar. Alla är välkomna – man behöver varken vara medlem i Svenska kyrkan eller döpt.

Eftersom tillvaron ser olika ut under olika tider i livet erbjuder Danderyds församling olika slags gudstjänster:

- Gudstjänst med små och stora: anpassad för barn.
- Ungdomsmässa: av och med ungdomar, med nattvard.
- Högmässa: traditionell gudstjänst med predikan och nattvard.
- Högmässogudstjänst: traditionell gudstjänst utan nattvard.
- Veckomässa: kortare gudstjänst med nattvard på en vardag eller vardagskväll.
- Temamässa: gudstjänst med nattvard.
- Andakt: kort samling med bön, textläsning och musik. Ibland kan andakten hållas av en diakon eller volontär.

När och var?

Titta i kalendariet på danderydsforsamling.se, i Stockholms stifts gemensamma gudstjänstannons i SvD och DN på fredagar eller ring Kyrkrösten: 08-568 957 34

Dopet – en helig handling

Dopet handlar om gemenskapen med Gud och är instiftat av Jesus. Dopet är ett av kyrkans två sakrament, en helig handling, där nattvarden är den andra. Den som döps blir en del av den världsvida kristna kyrkan och medlem i Svenska kyrkan. I dopet finns löftet om att Gud är med under livets alla dagar, oavsett vad som händer.

Alla som vill får döpas och man kan döpas som barn, tonåring eller vuxen. För att ett barn ska kunna döpas krävs dock att den eller de som är vårdnadshavare samtycker. Det finns inga krav på att ha en viss tro, moral eller medvetenhet. Alla dop är gratis. Man kan döpas var man vill – i en kyrka, hemma, i en sjö, i ett hav.

Vigsel – för kärlekens skull

Svenska kyrkan respekterar människors val av livspartner och vill stödja och välsigna relationer, både när det gäller par av samma kön och par med olika kön.

Att gifta sig innebär att sätta kärleken till varandra i ett större sammanhang. Den kyrkliga vigseln präglas av den kristna uppfattningen att äktenskapet är en Guds gåva och ett heligt förbund. I Bibeln står det att "Gud är kärleken" och vigselakten hjälper oss att förstå att Guds kraft och omsorg finns med i alla dagar.

Vigsel i kyrkan är gratis. För att få viga måste minst en i paret vara medlem i Svenska kyrkan. Dessutom måste brudparet ha en godkänd hindersprövning från Skatteverket.

Begravning – ett avsked

Sorg, tomhet, ilska, lättnad, utmattning eller ensamhet. Känslorna är många och motstridiga när någon nära dör. Kanske kom döden plötsligt. Kanske var den väntad. Med en präst eller diakon kan du prata om dina känslor och vi har även leva vidare-grupper för sorgbearbetning.

Begravningar i Danderyds församling kan ske i Danderyds kyrka, Petruskyrkan, Sättraängskyrkan, Sjukhuskyrkans kapell, Danderyds kyrkas lilla kapell, i Altorps kapell eller i annan kyrka när det är möjligt. Inför begravningen träffas präst och anhöriga för att planera begravningsgudstjänsten, och för den som så önskar, prata om den döde och om sorgen.

I Danderyds församling finns två kyrkogårdar: Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats. Det finns flera alternativ för gravsättning: kist- och/eller urngrav, minneslund, askminneslund, spridning av aska på havet eller annan plats. Man kan även välja att inte ha någon begravningsceremoni utan endast gravsätta.

Alla har rätt till en grav i sin församling. Gravplats har var och en redan betalt genom begravningsavgiften via skatten. För att en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning ska kunna hållas, ska den avlidne ha varit medlem i Svenska kyrkan.

Hur?

På danderydsforsamling.se hittar du telefonnummer till våra präster och diakoner.

”Jag kan få lämna över till den Gud som jag tror varit med hela vägen, både i det som varit lyckligt och det som känns sorgligt.”

TEXT MIA SJÖSTRÖM
FOTO ELLIOT ELLIOT

Sjukhuskyrkan ger akut själavård

Det är natt. Någon har dött på Danderyds sjukhus. De anhöriga vill gärna att en präst kommer och personalen ringer till sjukhusprästen Lisa Axelsson Runeborg som har jour.

– Det är mänskligt att man vill göra något när en människa dör. En rit hjälper oss att stanna upp inför något oerhört som hänt, där orden inte räcker till. Den för samman det andliga och det jordliga, förklarar Lisa Axelsson Runeborg.

När någon precis har avlidit gör hon en utläsning. En sång, en bibeltext, en bön, en välsignelse. Hon finns också där för de anhöriga som ofta uttrycker tacksamhet över att det finns någon som kommer.

– Som sjukhuspräst får man ofta improvisera och ta hand om de situationer som uppstår. Kanske utan tid för förberedelse.

På Danderyds sjukhus arbetar tre präster från Danderyds församling och en pastor från en frikyrka.

– Vi finns till för patienter, personal och anhöriga, säger sjukhusprästen Lisa Axelsson Runeborg.

Personalen kan behöva prata om både personliga händelser och arbetsrelaterade frågor. På en del avdelningar sitter en sjukhuspräst med när personalen har något som kallas för spegling. Då alla kan ta upp tankar, känslor och funderingar som behöver diskuteras.

– Att upptäcka att fler känner likadant gör att man kan hitta kraft hos varandra och tänka ut lösningar tillsammans, säger Lisa Axelsson Runeborg.

Som präst på ett sjukhus möter hon människor i livets lyckligaste och sorgligaste stunder. Någon föds, någon dör, någon är nyopererad och någon annan är svårt sjuk.

– Jag är själavårdare. Själavård handlar om gästfrihet. Jag kan erbjuda en förutsättning för människors möte med Gud eller med sig själva. En glänta i en snårig skog där man tar en liten paus. Jag kan erbjuda en vänlig närvaro – jag möter varje människa utan förväntningar eller krav på var samtalet ska landa. Svaret finns hos den jag möter.

Danderyds sjukhus är ett akutsjukhus som varje år tar emot omkring 240 000 läkarbesök, varav 100 000 akut. Ibland kan det vara både intensivt och rörigt.

– På akuten kan jag träffa svårt skadade patienter fulla av slangar som är kopplade till olika apparater och dropp. Där kan också finns chockade anhöriga, ibland med olösta konflikter mellan sig.

Andra gånger, i ett rum på en avdelning, kan det vara lugnt och stilla.

– Det lilla rullbordet bredvid sjuksängen använder jag ibland som altare. Kanske finns där redan en plastmugg med medicin i, en tablettask, några tidningar och en blomma. Där lägger jag min psalmbok och ställer nattvardskalken. Utanför fönstret drar bilarna förbi på E18. Och trots att rummet är så där torftigt och sjukhusaktigt, det är verkligen inget rum som känns andligt, blir där ändå en förtätad stämning, en enighet kring ritens som man delar tillsammans. Det blir en dimension bortom det vi kan se och ana.

När livet närmar sig sitt slut är det många som funderar på relationerna i livet, berättar Lisa Axelsson Runeborg. Man kanske inte har varit den förälder man velat vara, ångrar saker som sagts och gjorts

mellan makar, bär på en hemlighet eller känner skam eller skuld känslor.

– Det finns inga magiska bibelord som trollar bort all ångest. Men mitt uppdrag som präst innebär att våga sitta kvar fast jag inte kan göra något, när livet gått sönder och det inte finns något att säga. Styrkan för mig är att det finns en tredje part i rummet. Oavsett om den jag talar med har en gudstro eller ej, kan jag få lämna över till den Gud som jag tror varit med hela vägen, både i det som varit lyckligt och det som känns sorgligt.

Sjukhuskyrkan på Danderyds sjukhus
Tre präster och en pastor arbetar i verksamheten genom att vara ett stöd för patienter, anhöriga och personal. De erbjuder personliga besök, samtal i sorg och krissituationer. Gudstjänster, andakter och nattvard, dop, vigslar och begravingar äger rum på avdelningar och kliniker eller i Sjukhuskyrkans andaktsrum. Vill man prata med en imam, rabbin eller representant för någon annan religion hjälper prästerna till att förmedla den kontakten.
Sjukhuskyrkan har även en självklar plats i sjukhusets kris- och katastrofgrupper och i det värdeiska arbetet.

Mässa varje onsdag i andaktsrummet klockan 15.00–15.30.
Efter mässan är alla välkomna på fika.

Danderyds sjukhus 2012:

3 553 anställda.

243 000 läkarbesök, varav 102 000 akuta.

169 000 övriga besök i öppenvården.

10 643 födslar.

(KÄLLA: DANDERYDS SJUKHUS)

Vad ger det dig att vara volontär?

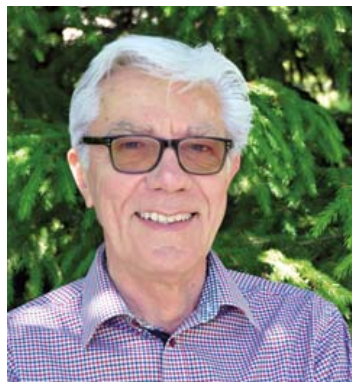

Peo Lannerö, volontär i 1,5 år. Husvärd i Församlingens Hus en dag varannan vecka:

– Jag får träffa människor, både besökare och personal. Jag är även ordförande i fastighetsutskottet så det är dessutom praktiskt att komma förbi Församlingens Hus regelbundet och skriva på papper och annat. *Berätta om ett möte som gjort intryck?*

– En äldre herre som jag sett då och då i Mörby centrum kom in i Församlingens Hus och var ledsen och bekymrad. Jag sa: "Vi kan ta en fika tillsammans." Han berättade om hela sitt liv för mig och jag berättade lite om mitt liv. Efteråt sa han att han kände sig lättad och gick strålande glad därifrån. En tid senare kom han tillbaka och uttryckte hur glad han var över vårt samtal.

Karl-Erik Isaksson, volontär i cirka tio år. Kyrkvärd och kyrkvakt i Danderyds kyrka var tredje söndag och med i RUT-gruppen som hjälper vaktmästarna en gång i månaden:

– Gemenskapen bland volontärerna är väldigt fin och värdefull för mig. Och jag känner igen våra gudstjänstbesökare eftersom vi möts och minglar på kyrkkaffet. *Berätta om ett möte som gjort intryck?*

– Jag hade lämnat Norrköping och Pingstkyrkan och flyttat till Stocksund. Genom att Stocksundsklubben, som jag var med i, hyrde in sig i Petruskyrkans församlingsdel så träffade jag prästen Georgina Fornhammar som är väldigt friskpråkig. Tack vare henne kom jag tillbaka till kyrkan och min tro och blev även volontär. Hon ligger mitt hjärta nära.

Annsöfi Silander, volontär i fem år. Med i Internationella kommittén som ombud för Svenska kyrkan i utlandet. Samlar in kollektpengar till, och sprider kunskap om, Svenska kyrkan i utlandet en gång varannan månad:

– Jag tycker om att umgås och här träffar jag intressanta nya människor. Jag känner också att jag hjälper till att bidra till utlandskyrkornas verksamhet.

Berätta om ett möte som gjort intryck?

– När jag blev ombud för Svenska kyrkan i utlandet fick jag åka på ett studiebesök till Skandinaviska sjömanskyrkan i Antwerpen. Husmor där berättade om deras sociala verksamhet och om kyrkans arbete med att hjälpa besökare tillrätta i staden – utöver den kyrkliga verksamheten. Jag insåg då vilket värdefullt arbete de utför.

Charlotte af Malmborg, volontär i fem år. Dopvärd i Sätträängskyrkan, sekreterare i Mjölkggruppen inom Moshiprojektet i Tanzania som ses en gång i månaden samt ibland värdinna vid vernissager i Församlingens Hus:

– Dels ger det mig en kyrklig samhörighet som jag tycker känns bra, dels får jag använda mina yrkeserfarenheter inom livsmedelsteknik och anslagsgivning i Mjölkggruppen. *Berätta om ett möte som gjort intryck?*

– Den entusiasm och glädje som församlingspedagogen Rut Niska Säfström sprider uppskattar jag mycket. När man träffar på henne oförhappandes ser hon ut som om det var det bästa som hänt henne den dagen.

Idag finns 70 volontärer i Danderyds församling. Anmäl dig gärna på www.danderydsförsamling.se

Mjolkprojektet som ger hjälp till självhjälp

– Det starkaste mötet här var när jag träffade Nema, en liten flicka som var alldeles tyst, säger Emma Edner som har varit två månader i Tanzania för att inventera projekt som Danderyds församling stödjer i Moshi.

Emma Edner träffade Nema på en förskola som församlingen stöttar i Chekereni-området.

– Vart jag än går brukar barnen stirra på mig, skratta, peka och ropa "mzungu" som betyder ungefär "vit främling". Efter ett tag vill de även ta på mig och mitt blonda hår och hålla mig i handen. Men Nema var speciell. När alla de andra barnen stöjade omkring mig satte sig Nema tyst och lutade sig mot min arm, som om hon sökte närhet. Efter ett tag kröp hon upp i mitt knä och när jag lyfte upp henne ville hon aldrig bli nedsläppt. Och hela tiden så var hon knäpptyst, berättar hon vidare.

Förskoleläraren berättade att Nema, som är 6 år, kan höra men inte pratar. Nema och hennes lillasyster blev övergivna av sin mamma och bor nu med pappa och farmor.

– Sedan Nema fick börja i förskolan för ett år sedan har hon börjat göra framsteg och ge några ljud ifrån sig. I Chekereni

finns sju församlingar, men bara tre av dem driver en förskola.

Moshigruppen i Danderyds församling har lyckats få Sven Hööks stipendium för barns utbildning och hälsa, till ett belopp av 150 000 kronor om året. Emma Edner undersöker om det finns förutsättningar för varje församling att driva en förskola och har även i uppdrag att utreda vilka existerande projekt som kan vidareutvecklas och om några nya kan startas.

Första månaden i Tanzania bodde Emma Edner i byn Fukeni, plats för det mejeri som Danderyds församling stöttar.

– Jag har kartlagt mejeriets rutiner och även försökt ta reda på hur mjölken används, berättar hon.

Mejeriet är navet i mjolkprojektet som delar ut mjölk till skolbarn i sju närliggande skolor.

– En lärare berättade att det i princip inte är någon elevfrånvaro de dagar som mjölken serveras. På så vis är ju mjölken bra inte enbart bra för barnens hälsa, utan även för deras utbildning, berättar Emma Edner som studerar till sjuksköterska i Sverige och även är aktiv i Svenska kyrkans unga och som ungdomsledare.

Största skillnaderna mot Sverige tycker

hon är att alla i Tanzania hälsar, att ingen stressar och att gästfriheten är stor.

– Gäster ses som en välsignelse som för med sig tur. Har man vägarna förbi är det självklart att titta in.

Men det tog ändå ett tag innan hon vågade sig på sin första springrunna i Tanzania.

– Jag är inte riktigt van vid att folk stirrar så mycket på mig och därför bävade jag lite. Men nu har standardfraserna under mina springturer blivit: Hujambo? Sijambo! Pole! Asante! Det vill säga; jag frågar hur de mår, de svarar att de mår bra och beklagar att jag behöver springa, varpå jag tackar och springer vidare.

Moshi är en stad i norra Tanzania vid berget Kilimanjaros fot. I Moshiområdet finns Danderyds församlings tanzaniska vänförsamlingar med en rad samarbetsprojekt: Trädplantering, förskolor, kvinnogrupper och utbildning för kvinnor, vattenprojekt, mjolkprojekt med mejeri, mjölk till skolbarn, utbildning i djurhållning och mjölkhantering.

Läs mer på www.danderydsforsamling.se

Små miljöhjältar på skräpjakt

Fågelkvitter blandas med ivriga barnröster i skogen bakom Kyrkbackens förskola i Stocksund. Barnen har skräpplockardag, efter en hel termin med fokus på miljö, kretslopp och återvinning.

– Titta, en toffla! säger Siri förvånad och visar kompisarna sitt fynd.

– Det ska inte vara skräp i skogen, konstaterar Albert och stoppar en tom läskburk han hittat mitt bland vitsipporna i sin gula påse.

– Om man slänger skräp då får man inte det, men människor är snälla och slänger inte skräp så mycket, förklarar Astrid.

Tillbaka på förskolan visar det sig att barnen ändå har hittat en hel del skräp. Allt töms i en gemensam hög för att sorteras och barnen diskuterar var godispapper, glasspinnar, snytpapper och plastflaskor ska läggas för att kunna återvinnas.

– Vi hittade en spindel i skogen också, där är den! utbrister Charlie och pekar på spindeln som tar sig fram bland skräpet.

– Kan vi inte börja leka nu? undrar någon annan.

Jo, nu är det tid för lek på Kyrkbackens nyrenoverade gård. Några väljer gungorna, andra sandlådan eller cyklarna.

– Jag brukar göra allting. Här i sandlådan kan man bygga och gräva i sanden, men man kan inte studsas, förklarar Edward.

Kyrkbacken har alltid jobbat mycket med natur, djur och miljö. Varje onsdag är barnen i skogen och har Friluftsförbundet Skogsmulle i förskolans regi.

– I år har det handlat mycket om kretsloppet. Vi grävde ner en plank i höstas där vi spikat fast olika sorters skräp samt ett äpple och en banan. Sen har vi grävt upp den med jämna mellanrum och tittat på vad som hänt. För några veckor sedan var det bara en brun fläck kvar av bananen, säger pedagogen och mulleledaren Patrik Öhlund.

– Bananen växte till jord, men skräpet stannade kvar för det hör inte till naturens kretslopp, förklarar Douglas.

Kyrkbacken har även ett samarbete med Tekniska museet – Snilleblixarna – där de äldsta barnen får göra egna ritningar till en uppfinning som de sedan bygger och ställer ut på museet.

– I år blev det många rymdskepp och några barn byggde en datorhund som kan passa småsyskon, berättar Patrik Öhlund medan han tänder grillplatsen för dagens utelunch – varmkorv med bröd.

Kyrkbacken, liksom alla Danderyds församlings förskolor, arbetar efter läroplanen för förskolan och Danderyds kommuns riktlinjer. Förskolorna har även en kristen profil. Man följer kyrkoåret och firar högtider som jul och påsk. En präst

och en musiker besöker förskolan en gång i veckan för sång och samtal kring livsfrågor, som barnen är nyfikna på, och barnen och deras familjer bjuds in till vardagsgudstjänst en gång i månaden.

– Den gyllene regeln – allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem – genomsyrar hela verksamheten, förklarar Patrik Öhlund.

– Nu börjar jag bli hungrig! utbrister ett av barnen.

– Vilken bordsbön ska vi ta? frågar pedagogen Malin Wennerberg.

– Gud är god mot mig! föreslår Douglas och barnen sjunger ”han ger mig mat, fast jag är lat” innan de hugger in på korven.

Grön Flagg

Alla Danderyds församlings förskolor har fått miljöcertifieringen Grön Flagg, ett internationellt miljöarbete för hållbar utveckling genom Håll Sverige Rent. Barnen har bland annat komposterat, återvunnit, lärt sig om kretsloppet, skapat med skräp, odlat och gjort miljösånger.

Tre förskolor

– I Danderyds församling finns tre förskolor: Kyrkbacken i Stocksund, Enen i Enebyberg och Kyrkans förskola i Djursholm.

– 2012 fick Kyrkans förskola Danderyds kommuns kvalitetspris för sitt systematiska kvalitetsarbete.

– Församlingen har bedrivit förskoleverksamhet sedan 1965.

Vill du veta mer?

Kontakta förskolechef Ebba Zeno: 08-568 957 02, ebba.zeno@svenskakyrkan.se eller läs mer på www.danderydsforsamling.se

TEXT MIA SJÖSTRÖM
FOTO ELLIOT ELLIOT

Att lyssna och ge styrka

Det är möten med människor som är det centrala i Fredrik Gyllenhögs arbete som diakon. Vare sig de sker i ett köpcentrum eller i en kyrka.

– Varje möte med en annan människa är unikt. I mitt arbete får jag förtroenden från människor som vill dela händelser i livet med mig i min egenskap som diakon, säger Fredrik Gyllenhög.

Han förklarar att en diakon kan beskrivas som en blandning av en kyrkans socialarbetare och en kurator. Både diakoner och präster har tystnadsplikt.

– En del säger i samtalet att ”det här har jag aldrig berättat för någon i hela mitt liv”. Det händer något i oss när vi får sätta ord på det vi känner och höra det sägas högt.

Fredrik Gyllenhög har som intention att skilja på handling och person, och vill inte döma någon efter hans eller hennes handlande.

– Där kommer min tro in. Alla människor är goda, men man kan göra onda handlingar. Livet är hårt ibland och gör oss illa. I vissa situationer kan vi alla fatta fel beslut. Men jag vill tro att ingen människa är fel i sig, för vi är skapade av Gud, en Gud som älskar oss alla.

Fredrik Gyllenhög, liksom församlingens övriga diakoner, har enskilda samtal hemma hos människor, i församlingens lokaler och över telefon.

– Det är bara att ringa och boka en tid. Ibland får äldre människor kontakt med mig via sin hemtjänst och yngre via fältteamet eller när de träffar mig på de skolor jag besöker. En del vill först lära känna mig lite mer innan de bokar ett samtal.

Tillsammans med kollegor och volontärer från församlingen ansvarar Fredrik Gyllenhög för Andrum. Andrum är församlingens mötesplats i Mörby centrum. Att kyrkan finns representerad i ett köpcentrum är relativt ovanligt.

– Danderyds församling vill möta människor där människorna finns och rör sig. Andrum är en plats för alla som finns i Mörby centrum och här kan människor möta inte bara kyrkan, utan även varandra. Det är en plats för gemenskap, samtal och goda möten, förklarar Fredrik Gyllenhög.

I Mörby centrum finns även en kyrkbänk mitt emot apoteket. Här kan den som vill slå sig ner på onsdagseftermiddagar och prata med en diakon, präst eller annan personal från församlingen om vad som helst.

– Jag trivs bra med att sitta på bänken där jag är med om många olika möten. Det blir samtal om allt möjligt som rör livet – från semester och giktproblem till en anhörig som avlidit, säger Fredrik Gyllenhög.

– Det händer att jag möter människor som själva beskriver sitt liv som lyckat med många vänner, bra jobb, fint boende och god ekonomi, men som under samtalet även vågar berätta om en inre tomhet och i vissa fall ensamhet i livet, säger

Fredrik Gyllenhög och fortsätter:

– Alla sitter vi på våra berättelser, våra sår, men inte så många av oss vågar visa dem för någon annan. Och ensamhet finns hos oss alla.

Som diakon vill han även själv bjuda in till samtal. Ställa frågan ”Hur är det?” och visa att han som diakon orkar bära den berättelse som kommer.

– Min vilja som diakon är att lyssna och ge personen jag möter styrka att själv orka och se möjligheter till förändring i sitt liv.

Vill du prata med en diakon?

På danderydsforsamling.se hittar du diakonernas kontaktuppgifter.

Välkommen till Andrum!

Andrum är både en lokal och ett tillstånd. Ett andrum dit du kan gå för att få en stund av stillhet, kanske tända ett ljus eller bara ta en fika när det är Öppet hus. Mörby centrum, plan 5.

Öppet hus:

Måndag och tisdag 12.00–16.00.
Frukost i gemenskap: fredag 9.00–10.00
Tider för spädbarnsmassage och babyrytmik: www.danderydsforsamling.se

Kyrkbänken står utanför apoteket i Mörby centrum

På onsdagar 15.00–17.00 finns diakon, präst eller annan medarbetare från församlingen på plats för samtal.

KYRKOR I DANDERYD

Altorps kapell

Ymervägen 55, Djursholm,
08-755 44 86.

Andrum

Mörby Centrum, 08-568 957 71.

Danderyds kyrka

Angantyrsv. 41, Djursholm,
08-568 957 64.

Djurholms församlingsgård

Bragevägen 32 A, Djursholm,
08-568 957 56.

Djursholms kapell

Danavägen 9, Djursholm,
08-755 37 83.

Enebykyrkan (samarbetskyrka)

Enebytorget, 08-758 66 52.

Petruskyrkan Kyrkv. 27,
Stocksund, 08-568 957 64.

Sätraängskyrkan

Sjöbergsvägen, Danderyd,
08-568 957 64.

Sjukhuskyrkan

Danderyds sjukhus,
08-655 50 00, 08-655 67 79.

Församlingens hus

Angantyrsvägen 39,
182 54 Djursholm.
växel: 08-568 957 00.

Kyrkogårdsförvaltning

Finns i Församlingens Hus.
08-568 957 40.

Fakta om församlingen

Medlemmar: ca 27 000
vilket motsvarar ca 71 %
av invånarna i Danderyd.
Anställda: ca 60 personer:
präster, diakoner, musiker,
administrativ personal,
kyrkogårdsarbetare, förskole-
pedagoger, fastighets- och
servicepersonal. Dessutom
finns ett 70-tal volontärer
samt förtroendevalda inom
olika verksamheter.

Församlas:
församla sig
samlas
mötas
komma samman
sammankomma
sammanträda
träffas
råkas
fylkas
rekrytera
förening
liera sig
sammanknyta
samla sig
ta sin tillflykt till
göra gemensam sak med
uppbåda
myllra
mingla